

МЕТОДИ ПРАКТИЧНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «СЕСТРИНСЬКА ПРАКТИКА»

С. Ю. Каратєєва, І. А. Плеш, І. І. Дудка.

Кандидат медичних наук, доцент кафедри догляду за хворими та вищої медсестринської освіти ВДНЗ «Буковинський державний медичний університет», Україна

Доктор медичних наук, професор кафедри догляду за хворими та вищої медсестринської освіти ВДНЗ «Буковинський державний медичний університет», Україна

Викладач кафедри догляду за хворими та вищої медсестринської освіти ВДНЗ «Буковинський державний медичний університет», Україна.

Резюме. Застосування на практичних заняттях із дисципліни «сестринська практика», поряд із тестуванням студентів, обговорення клінічної проблеми, доведення, аргументування власного погляду, дискусії з викладачем, відпрацювання та засвоєння практичних навичок значно покращують засвоєння тематичного матеріалу.

Особливістю підготовки є те, що необхідно на якісно новому рівні в умовах модульної системи навчання здійснити формування професійно-компетентного фахівця з різнобічними функціональними обов'язками.

Ключові слова: сестринська практика, викладання, студенти.

Вступ. На даний час головним завданням вищої освіти є збереження та забезпечення необхідної якості професійної підготовки фахівців і пошук механізмів підвищення її рівня [2, 16-17; 5, 14-17].

Сучасний розвиток медичної освіти, етапи його реформування, питання, пов'язані з підвищенням якості освіти випускників медичних закладів, вимагають нових підходів до організації навчального процесу [1, 216-217; 4, 154-157].

Реформування вищої школи і сучасні вимоги до підготовки майбутніх фахівців призвели до змін у викладанні дисциплін. [26-27; 7, 155-157].

Підготовка високопрофесійних спеціалістів є актуальним завданням для вищих медичних закладів I-III рівня акредитації. Зокрема відомо, що нові умови сьогодення вимагають від майбутніх фахівців не тільки виконання певних маніпуляцій, але й формування вмінь та навичок щодо міжособового спілкування, навчання пацієнтів та їхніх родин з метою покращення якості життя людей, виявлення та усунення проблем хворих.

Саме вивчення дисципліни «сестринська практика» є необхідним базовим фундаментом для подальшої діяльності фахівця, оскільки отримані знання та практичні навички допоможуть майбутньому спеціалісту розширити клінічне мислення, встановлювати діагноз, розробляти індивідуальні плани догляду за пацієнтами різного профілю.

Практика свідчить, що мотиваційна діяльність студентів під час позааудиторної підготовки не може бути єдиною запорукою успішного опанування практичними навичками та вміннями, що формують професійну компетенцію майбутнього фахівця. Необхідні пошук та оцінка ефективності сучасних інноваційних методів навчання в умовах реформування освітньої медичної галузі для підвищення якості практичної підготовки медичних фахівців, що орієнтовані на запити сучасної медицини.

Основна частина. Викладач мотивує навчальну діяльність студентів, спонукає їх до навчання, організовує навчальний процес таким чином, щоб він мав максимальний ефект. І ця організація повинна проходити на рівні дій та можливостей кожного окремого студента. Однією з найбільш загальних проблем вивчення та

засвоєння дисципліни студентам є проблема вільного методичного спілкування студентів із пацієнтами, особливо на початкових курсах.

У даній ситуації головним є викладач і саме від нього залежить та атмосфера, яка сформується між студентом та хворим, а також зацікавленість студентів при опитуванні та відвертість пацієнта, обговорення різних клінічних проблем, дискусії, альтернативні методи в лікуванні, враховуючи думку кожного студента, розвиваючи в них клінічне мислення.

Цілком очевидно, що підручники та навчальні посібники для студентів, навіть найсучасніші, не можуть сформувати в майбутніх спеціалістів практичних навичок із клінічних дисциплін.

Таким чином, розкривається справжнє поняття терміну «група» і «викладач», при цьому не розділяючи колектив студентів на тих, хто хоче навчитись або кого можна навчити, і на тих, хто не хоче навчитись, а прагне кожному дати найкращі знання.

Також має місце удосконалення тематичних навчальних кімнат, оснащення їх сучасним обладнанням, більш повноцінне забезпечення заняття тематичними хворими, ефективне використання матеріально-технічної бази кафедри, особливо в клініці.

За такої системи організації навчального процесу у викладача є реальна можливість детально провести обговорення зі студентами найважливіших питань теми, що проходить у формі вільної дискусії, в яку активно включаються всі присутні на занятті студенти.

Письмовий та комп'ютерний контроль знань, підсумкові заняття з визначення рівня опанування навичок і вмінь, після проведеного аналізу показали, що студенти добре засвоїли теоретичний матеріал і достатньою мірою оволоділи практичними навичками. Вони на достатньому рівні знають сучасні методи досліджень, клінічної симптоматики, диференційного аналізу та лікування, методи профілактики різних ускладнень.

Серед студентів систематично проводились тренінги з тестового контролю знань, удосконалювався зміст тестових завдань, активно використовувались бази тестових ситуаційних завдань у сайті дистанційного навчання «MOODLE».

Викладання дисциплін на кафедрі для студентів забезпечувалося кваліфікованим професорсько-

викладацьким складом, що дає змогу здійснювати якісну підготовку студентів.

Зі студентами, які навчалися на «задовільно», була проведена індивідуальна робота щодо підготовки. Вони активно залучались до самостійної підготовки, реферативної роботи.

Впровадження інноваційних технологій робить заняття більш доступним і цікавим, активізує навчально-пізнавальну діяльність. Однією з актуальних і ефективних інновацій є впровадження комп'ютерних технологій, дистанційна форма навчання, яка значно розширює діапазон підготовки студента, вносить новизну, дозволяє за допомогою фото та відео створити інформаційне середовище, виступає вагомим чинником активізації навчально-пізнавальних знань з хірургічних дисциплін.

Результати навчання значно покращуються, коли є можливість використання в навчальному процесі технології дистанційної візуалізації шляхом відеотрансляції з операційної.

Готуючи практичне заняття зі студентами, викладач повинен ретельно продумати структуру заняття, окреслити проблему та її розв'язання та намітити шляхи її вирішення. Викладач повинен керуватися насамперед тим, що окрім надати студентові певний обсяг практичних навичок, навчити студента творчо підходити до вивчення та засвоєння матеріалу, до вміння відокремлювати головне від другорядного, вміло користуватися набутими знаннями. Таким чином, необхідно постійно вдосконалювати форми навчального процесу.

Підсумковий модульний контроль проводиться в усній формі, шляхом перевірки у студентів практичних навичок, умінь оцінювати результати досліджень, розв'язувати ситуаційні задачі, формулювати висновки та рекомендації.

Досвід засвідчує, що така практика виправдана з міркувань підвищення мотивації до навчальної діяльності студентів і є запорукою для успішного складання державного ліцензійного іспиту у майбутньому.

Теоретична та практична підготовка знаходиться на належному рівні і відповідає вимогам освітньо-професійної програми та освітньо-кваліфікаційній характеристиці.

Отже, для активізації розумової діяльності студентів і формування професійного мислення, викладач пови-

нен засвоїти форми, методи традиційних та інноваційних методик, враховуючи рівні знань та умінь кожного студента групи, широко використовувати методи інтенсифікації та оптимізації навчального процесу, формувати у майбутніх медиків мотивацію до навчання та професійного самовдосконалення.

Висновки.

1. Проведення практичних занять з дисципліни «сестринська практика» для студентів за спеціальністю «Лікувальна справа» на сучасному етапі вимагає удосконалення практичної підготовки у вищому навчальному закладі, оптимізації навчального процесу, формувати у майбутніх медиків мотивацію до навчання та професійного самовдосконалення.

2. Впровадження у навчальний процес інноваційних інтерактивних технологій дозволяє покращити якість опанування практичних навичок та професійних умінь у майбутніх спеціалістів.

Список використаної літератури:

1. Рябий С.І. «Проблеми підвищення професійної компетентності випускників медичних ВНЗ зі спеціальності «Сестринська справа» (ОКР- Бакалавр) /С.І.Рябий, Л.І. Гайдич// International scientific-practical conference of teachers and psychologists materials of proceedings of the International Scientific and Practical Congress. the 17-18th of February 2015, Geneva (Switzerland) – 2015. – 215-219.
2. Вершинська О.Б. Проблеми формування навчальної мотивації студентів ВНЗ / О. Вершинська // Мед. освіта. – 2011. – №3. – С. 9-12.
3. Думанський Ю.В. Освоєння студентами практичних навичок при кредитно-модульній організації навчального процесу: проблеми та пошук шляхів їх вирішення / Ю. Думанський, О. Талалаєнко, М.Первак // Мед. освіта. – 2011. – №3. – С. 79-81.
4. Новаченко Т.В. Використання активних та інтерактивних форм і методів навчання у вищій школі / Т.В. Новаченко // Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент. – Вип. 6: збірник наукових праць. – Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – С. 227-234.
5. Poikela P. Comparison of meaningful learning characteristics in simulated nursing practice after traditional versus computer-based simulation method: A qualitative videography study. / P.Poikela, H.Ruokamo, M.Teras // Nurse Education Today. – 2015. – Vol.35. – P. 373-382. Режим доступу: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0260691714003323> (дата звернення: 08.02.2015).
6. Сухарніков М. Ю. Концептуальні підстави розробки і впровадження національної рамки (академічних) кваліфікацій України /М.Ю. Сухарніков. – К.: Вища школа, 2012.– №3.– С.17.
7. Про затвердження Положення про національну систему рейтингового оцінювання діяльності вищих навчальних закладів: наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1475 від 20.12.2011р.

МЕТОДИ ПРАКТИЧЕСКОГО ОБУЧЕНИЯ СТУДЕНТОВ С ДИСЦИПЛИНЫ «СЕСТРИНСКАЯ ПРАКТИКА»

С. Ю. Каратеева, И. А. Плеш, І. І. Дудка.

Кандидат медицинских наук, доцент кафедры ухода за больными и высшего медсестринского образования ВГНЗ «Буковинский государственный медицинский университет», Украина

Доктор медицинских наук, профессор кафедры ухода за больными и высшего медсестринского образования ВГНЗ «Буковинский государственный медицинский университет», Украина

Преподаватель кафедры ухода за больными и высшего медсестринского образования ВДНЗ «Буковинский государственный медицинский университет», Украина. г. Черновцы. Кафедра ухода за больными и высшего медсестринского образования (зав. кафедрой – д. мед н. проф. И.А. Плеш)

Резюме. Применение на практических занятиях с дисциплины «сестринская практика», вместе с тестированием студентов, обсуждение клинической проблемы, доводы, аргументация собственного мнения, дискуссии с преподавателем, отработки и усвоения практических навыков значительно улучшают усвоение тематического материала.

Особенностью подготовки является то, что необходимо на качественно новом уровне в условиях модульной системы обучения осуществить формирование профессионально-компетентного специалиста с разносторонними функциональными обязанностями.

Ключевые слова: сестринское практика, преподавание, студенты.

METHODS PRACTICAL TRAINING STUDENTS IN THE DISCIPLINE «NURSING PRACTICE»

S.Y. Karateieva, I. A. Plesh, I. I. Dudka.

Higher State Educational Institution of Ukraine “Bukovinian State Medical University”. MD,

PhD, Assoc. Professor, Department of Nursing and Higher Nursing Education

Higher educational establishment Ukraine state «Bukovinian State Medical University», Ukraine.

E-mail: Karatsveta@gmail.com

***Summary.** Application at workshops with the subject “Nursing Practice”, along with testing students discuss clinical issues of proof, argumentation own views, discussions with the teacher, working and learning practical skills significantly improve assimilation thematic material [1, 216-217; 4, 154-157]. Feature of training is what you need to a new level in terms of modular training system to make the formation of professional and competent professionals with diverse functional responsibilities.*

Keywords: clinical nursing, teaching foreign students.

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ АПН УКРАЇНИ: ПРІОРИТЕТИ ДІЯЛЬНОСТІ

О.А.Самойленко

кандидат педагогічних наук, Вищий комунальний навчальний заклад «Коростишівський педагогічний коледж імені І.Я.Франка» Україна, м. Коростишів samoilenckooxana@gmail.com

У статті проаналізовано основні напрямки діяльності Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих Академії педагогічних наук України. Розкриті перспективи розвитку Інституту і фундаментальних досліджень у галузі освіти дорослих.

Ключові слова: освіта дорослих, навчання протягом життя, Європейська Асоціація освіти дорослих, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих Академії педагогічних наук України.

INSTITUTE OF PEDAGOGICAL EDUCATION AND ADULT EDUCATION OF NATIONAL ACADEMY OF EDUCATIONAL SCIENCES OF UKRAINE: PRIORITIES

Samoilenko O.A.

The article analyzes the main activities of the Institute of Pedagogical Education and Adult Education of Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine. Disclosed prospects of development of Institute and basic research in the field of adult education.

Keywords: adult education, lifelong learning, the European Association of Adult Education, Institute of Pedagogical Education and Adult Education of Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine.

Актуальність теми дослідження. Сьогодні у всіх розвинених країнах світу на рівні державної політики досягнуте розуміння того, що знання все більше стають основою розвитку суспільства; що трансформація людства в суспільство «навчання протягом життя» (lifelong learning) є не тільки необхідним засобом соціально-економічного прогресу в ХХІ столітті, а й фактором виживання людства.

На V Міжнародній конференції з освіти дорослих (1997) освіта була названа одним із унікальних засобів забезпечення стабільного розвитку суспільства, вона також визначена як «проблема номер один» на міжнародному рівні на зустрічах «Великої вісімки» (Кельнська хартія, Кельн, 1999 р., Освіта в змінюваному світі. Заключний документ зустрічі міністрів освіти «Великої вісімки», Токіо, 2000 р.); учасниками Міжнародної ради з освіти дорослих (Дамаск, 2000), Софійської конференції освіти дорослих (Софія, 2002).

Європейська комісія і країни – члени ЄС визначили навчання протягом життя в межах Європейської стратегії зайнятості як всебічну навчальну діяльність, здійснювану на постійній основі для поліпшення знань, навичок і професійної компетенції. Головна ідея нового підходу полягає в тому, що безперервна освіта перестає бути лише одним з аспектів освіти і перепідготовки фахівців. Вона стає провідним принципом освітньої системи і участі в ній людини протягом усього безперервного процесу навчальної діяльності [1]. У зв'язку з цим пріоритетного значення для України набувають наукові дослідження, присвячені питанню розвитку освіти дорослих як складової загальної системи неперервної освіти в її формальних, неформальних та інформальних вимірах.

Освіта дорослих – це соціокультурний фактор розвитку та національної безпеки країни, який забезпечує доступність якісної освіти впродовж усього життя відповідно до перспективних завдань розвитку українського суспільства та економіки, потреб кожного гро-

мадянина. У цьому зв'язку необхідним є створення спеціальної наукової установи, яка б проводила політику поширення ідей освіти протягом життя.

Мета даної статті – розкрити особливості діяльності Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих Академії педагогічних наук України як наукової установи з оновлення змісту педагогічної освіти і освіти дорослих відповідно до вітчизняних і світових наукових досягнень, особливостей національної культурної традиції і педагогічної практики.

Виклад основного матеріалу. Переважна більшість європейських країн мають нормативні акти щодо законодавчого регулювання освіти дорослих, де визначено її цілі освіти, принципи й механізми державної підтримки, основні суб'єкти, їх права і обов'язки, способи координації між різними провайдерами освітніх послуг, а також принципи та схеми отримання коштів з бюджету.

Найбільшою організацією в Європі, що працює в сфері освіти дорослих, є Європейська Асоціація освіти дорослих – The European Association for the Education of Adults (ЕАЕА). Це неурядова організація, яка складається із 121 члена із 43 країн, які працюють в галузі освіти дорослих. Основними функціями ЕАЕА є [2]:

- пропаганда політики безперервної освіти на європейському рівні;
- розвиток практики в рамках проектів, публікацій та навчання;
- надання інформації та послуг членам організації;
- міжнародне співробітництво з іншими організаціями в галузі освіти дорослих.

ЕАЕА відповідно до Лісабонської стратегії сприяє включенню соціальних аспектів в освіту, розширення участі дорослих у формальній та неформальній освіті. Цілями освіти може бути розвиток компетенцій для самореалізації особистості в сфері зайнятості та суміжних областях в умовах соціальних змін, вироблення активної громадянської позиції, врахування гендер-